ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

DECIZIA NR. 5795 **Dosar nr.830/2/2017**

Şedinţa publică de la 21 noiembrie 2019

Preşedinte:	Mădălina Elena Grecu	- judecător
	Adriana Florina Secreţeanu	- judecător
	Daniel Gheorghe Severin	- judecător
	Anca Ileana Nechita	-magistrat asistent

Pe rol se află soluţionarea recursului formulat de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei civile nr.1825 din 18 mai 2017 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal.

La apelul nominal, efectuat în şedinţa publică, se prezintă recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic..........................., în baza delegaţiei de reprezentare ataşate la dosar, lipsind intimatul-pârât Badea Constantin.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul asistent învederând că recursul este declarat şi motivat în termen, nefiind formulate cereri la dosarul cauzei.

Înalta Curte, nefiind cereri prealabile, Înalta Curte constată dezbaterile deschise şi acordă cuvântul asupra recursului declarat.

Reprezentantul recurentului-reclamant pune concluzii de admitere a recursului, casarea sentinţei pronunţate de Curtea de Apel Bucureşti, iar pe fond, admiterea cererii de chemare în judecată.

Susţine, de asemenea, că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008. Depune concluzii scrise la dosar.

În conformitate cu dispoziţiile art. 394 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte declară dezbaterile închise şi reţine cauza în pronunţare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Circumstanţele cauzei

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a CAF, la data de 01.02.2017, sub nr. de dosar de mai sus, reclamantul Consiliul Naţional Pentru Studierea Arhivelor Securităţii a chemat în judecată pe pârâtul Badea Constantin, solicitând instanţei ca, prin hotărârea ce se va pronunţa, să se aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii, în ceea ce îl priveşte pe pârâtul chemat în judecată, născut la data de 26.06.1952, în Comuna Buturugeni, jud. Giurgiu, fiul lui Ion şi Ivana.

2. Soluţia instanţei de fond

Prin sentinţa nr.1825 din 18 mai 2017, Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins ca neîntemeiată acţiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul Consiliul Naţional Pentru Studierea Arhivelor Securităţii, în contradictoriu cu pârâtul Badea Constantin.

3. Recursul exercitat în cauză

Împotriva sentinţei nr.1825 din 18 mai 2017 pronunţată de către Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a declarant recurs reclamantul Consiliul Naţional Pentru Studierea Arhivelor Securităţii, criticând-o pentru nelegalitate şi, în temeiul dispoziţiilor art. 488 alin.1 pct. 8 Cod procedură civilă, a solicitat casarea hotărârii şi admiterea cererii astfel cum a fost formulată.

În susţinerea recursului, s-a arătat că interpretarea şi aplicarea dată de către instanţa de fond prevederilor *art. 2 lit. b) din O.U.Q. nr. 24/2008* plivind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, prin considerentele Sentinţei atacate sunt eronate, atrăgând incidenţa *art. 488 pct. 8 din noul Cod de procedură civilă.*

Prima instanţă a arătat că nu rezultă că informaţiile furnizate *de* pârât prin nota invocată ar fi denunţat activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist care să fie de natură a viza îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, motivat de faptul că informarea respectivă are un caracter evaziv, general şi priveşte împrejurarea că urmăritul ar fi audiat posturi de radio străine, fără vreo identificare în concret a postului, şi că acestuia îi plăcea ce se discuta la acele posturi de radio.

În legătură cu prima condiţie instituită de legiuitor în cuprinsul prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată, cu modificările şi completările ulterioare, respectiv „informaţiile furnizate Securităţii să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist", recurentul arată că interpretarea teleologică a acestui text legal, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securităţii, persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau.

Regimul totalitar comunist a creat o societate închisă în care contactul cu exteriorul era atent monitorizat, controlat şi cenzurat, contact care, în cazul de faţă, s-a desfăşurat prin *„ascultarea posturilor de radio străine".*

La o analiză atentă a vieţii de zi cu zi în perioada comunistă, cât priveşte circulaţia informaţiei în mass media indiferent de natura acesteia - politică, socială, economică sau

culturală, se poate observa că mijloacele pentru diseminarea acesteia aparţineau statului, fiind atent controlate.

Prin urmare, ascultarea unui post de radio străin, indiferent de conţinutul emisiunii difuzate, având în vedere că aceasta nu era transmisă de către radio-televiziunea de stat, ce presupunea monitorizare, control şi cenzură, este evident că reprezenta o ameninţare la adresa regimului totalitar comunist, persoanele semnalate cu astfel de activităţi intrând în atenţia organelor represive ale acestuia.

Recurentul susţine că accesul la informaţie prin orice alt mod decât cel stabilit de regimul totalitar comunist era interzis, astfel că în opinia sa, distincţia pe care o face instanţa de fond atunci când susţine că *„este la fel de posibil ca urmăritul ă fi ascultat posturi străine cu emisiuni culturale"* nu se justifică, o emisiune cu conţinut cultural difuzată de un post de radio străin scăpa mecanismului de control şi cenzură instituit de regim ca şi o emisiune cu conţinut politic sau de altă natură.

Prin urmare, simpla ascultare a emisiunilor unui post de radio, indiferent de conţinutul acestora, *care* nu aparţinea regimului, constituia un real pericol, întrucât scăpa mecanismului de control şi cenzură instituit de acesta.

O confirmare a pericolului la adresa regimului totalitar comunist pe care îl reprezenta ascultarea unui post de radio străin, indiferent care ar fi acesta, rezultă din măsurile dispuse de ofiţerul din reţeaua căruia făcea parte intimatul, respectiv „Să *urmărească şi să ne spună la timp când şi unde audiază aceste posturi de radio străine şi dacă mai este şi cu alte persoane"* măsuri care arată gradul de interes acordat acestor informaţii.

Însă, în cauză instanţa de fond nu a ţinut seama de faptul că intimatul pârât a recunoscut în întâmpinarea sa că postul de radio străin ascultat de numitul ZM., persoana denunţată, este radio „Europa Liberă", respectiv „/.../ toată lumea vorbea de rău regimul, inclusiv eu, şi mulţi ascultau radio Europa Liberă, şi eu ascultam. La una din declaraţii mi s-a dat să scriu că un anume ZM. a ascultat radio „Europa Liberă", recunoaştere ce poate fi luată în considerare şi constituie un plus în calificarea informaţiei ca denunţând activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, în sensul art. 2 lit. b) din O.U.G, nr. 24/2008.

Pentru acest motiv, apreciază că informaţiile furnizate prin nota informativă menţionată anterior, ce priveşte ascultarea emisiunilor posturilor de radio străine, se circumscriu concluziei mai sus enunţate, respectiv au fost potenţial nocive pentru cel denunţat şi nu-şi au rostul într-o ordine democratică.

Prin urmare, hotărârea atacată a încălcat şi aplicat greşit prevederea de drept material conţinută de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, ceea ce atrage incidenţa art. 488 pct. 8 din noul Cod de procedură civilă.

4. Apărările formulate de intimat

Intimatul-pârât Badea Constantin a depus întâmpinare şi, fără a invoca excepţii, a solicitat respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea ca legală a sentinţei primei instanţe.

II. Considerentele Înaltei Curţi asupra recursului

Examinând sentinţa atacată, prin prisma criticilor formulate de către recurentul-reclamant, a apărărilor expuse în întâmpinarea intimatului-pârât, Înalta Curte apreciază că recursul este fondat, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Starea de fapt dedusă judecăţii, aşa cum rezultă din actele dosarului, evidenţiază faptul că pârâtul BADEA Constantin este titularul dosarului fond reţea nr. R 2244, iar potrivit documentelor identificate sub această cotă, acesta a fost recrutat pentru supravegherea informativă a *„locurilor şi mediilor din comună"* care prezentau interes pentru organele de Securitate; la data de 21.10.1983, acesta a semnat un Angajament, preluând numele conspirativ „ANGELESCU".

Contrar concluziei primei instanţe potrivit căreia în cauză nu s-a dovedit că pârâtul Badea Constantin a furnizat fostei Securităţi informaţii cu privire la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist care să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, instanţa de control judiciar, reevaluând probele administrate de către prima instanţă, prin prisma criticilor recurentului, constată că în speţă s-a dovedit îndeplinirea tuturor condiţiilor legale necesare pentru constatarea calităţii de colaborator al Securităţii.

Totodată, Înalta Curte reaminteşte faptul că raţiunea adoptării legislaţiei privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, precum şi consecinţele hotărârilor judecătoreşti pronunţate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de O.U.G. nr.24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr.293/2008 sunt arătate chiar în preambulul O.U.G. nr.24/2008, în care se arată că *„în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securităţii statului, parte a poliţiei politice, o permanentă teroare împotriva cetăţenilor ţării, drepturilor şi libertăţilor lor fundamentale".*

Rezultă aşadar fără echivoc că raţiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoaşterii de către membri unei societăţi postcomuniste a fostului regim totalitar, depăşirii nivelului organizatoric, intelectual şi moral impus de un sistem caracterizat prin structuri şi moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, creării unei culturi politice autentice şi a unei societăţi civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau, după caz, ocupă demnităţi ori funcţii publice (aflându-se în situaţia de a fi garanţii Constituţiei şi ai democraţiei) sau deţin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv şi neinstituind o responsabilitate penală a celor în privinţa cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securităţii.

În acest context, rolul instanţei judecătoreşti învestite cu soluţionarea unei acţiuni în constatarea calităţii de lucrător sau, după caz, colaborator al Securităţii, nu este acela de a stabili vinovăţii, de a individualiza şi de a aplica

pedepse, nerealizând o justiţie retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva C.N.S.A.S. precum şi a oricăror alte probe pertinente şi concludente, întrunirea cumulativă a condiţiilor prevăzute de lege pentru existenţa calităţii în discuţie, raţiunea legii şi rolul instanţei fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluţia Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996, cât şi prin jurisprudenţa C.E.D.O. ca expresie a celor mai înalte idei despre justiţie şi echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunţată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Cu alte cuvinte, prin reglementarea prevăzută de OUG nr. 24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliţie politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora şi fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informaţii în condiţiile lipsei de vinovăţie şi a vreunei încălcări a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În acest context, în cauză, se constată că prin Nota Informativă datată 30.04.1988, pârâtul sub numele conspirativ „ANGELESCU", a furnizat următoarele informaţii: *„Sursa vă informează că în ultima perioadă de timp nu am mai avut posibilitatea să mă întâlnesc mai des cu numitul Z. M., dar am auzit că acesta pe la serviciu ar mai fi spus unor colegi că el a audiat posturi de radio străine şi că îi plăcea ce se discuta la aceste posturi de radio."*

Potrivit dispoziţiilor art.2 lit.b) din OUG nr.24/2008: „*este colaborator al Securităţii orice persoană care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, care să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului*".

Astfel, din definiţia legală cuprinsă în corpul reglementării indicate, rezultă că este colaborator al Securităţii „persoana care a furnizat informaţii indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fondamentale ale omului".

Înalta Curte constată că informările pe care le-a făcut pârâtul, au prezentat interes pentru organele de securitate, informările fiind apreciate şi exploatate, aspecte care se circumscriu dispoziţiilor art. 2 lit. b) din OUG nr.24/2008, fiind evident că reflectau atitudini ostile regimului comunist şi, în acelaşi timp, generau o stare de pericol asupra persoanelor vizate, identificate cu nume, prenume, etc.

În acest sens, este de reţinut că o confirmare a pericolului la adresa regimului totalitar comunist pe care îl reprezenta ascultarea unui post de radio străin, indiferent care era acesta, rezultă şi din măsurile dispuse de ofiţerul din

rețeaua căruia făcea parte intimatul, respectiv „ *Să urmărească și să ne spună la timp când și unde audiază aceste posturi de radio străine și dacă mai este și cu alte persoane*”(fila 13 dosarul de fond), măsuri care arată gradul de interes acordat acestor informații.

Prin urmare, Înalta Curte constată că sunt fondate susținerile recurentului-reclamant potrivit cărora informațiile privind ascultarea unor posturi de radio străine au fost de natură să încalce dreptul la viață privată și libertatea de exprimare a acestora.

Astfel cum este reglementată ipoteza legală, este suficient ca acțiunea de furnizare a informațiilor către organele de securitate să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fără a fi necesar să se probeze în concret un rezultat care să rezide în îngrădirea efectivă a drepturilor și libertăților fundamentale ale unei persoane.

Or, îngrădirea dreptului la viață privată prin activitățile întreprinse de pârât s-a realizat tocmai prin informarea întocmită de acesta, fiind binecunoscut faptul că în perioada comunistă audierea posturilor de radio străine, constituia un real pericol întrucât scăpa mecanismului de control și cenzură insituit de regimul comunist.

Intimatul susține faptul că nu a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Este exclus însă ca el să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza o astfel de informație, asupra celor denunțați, cel mai probabil, să se desfășoare acțiuni de investigare din partea Securității. Or, aceste acțiuni de investigare presupuneau cel puțin încălcarea dreptului la viață privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului), prin căutarea și obținerea de noi informații despre persoanele denunțate, fără acordul acestora.

De asemenea, nu pot fi primite susținerile intimatului în sensul că informațiile au fost furnizate din teamă. Acestea sunt simple susțineri, fără suport probator și nerelevante din perspectiva textului de lege anterior invocat.

În speță, raportat la contextul în care a acceptat colaborarea cu organele de securitate, se observă că nu operează condițiile arătate în cuprinsul tezei a II-a a art.2 lit.b) și care ar duce la exonerarea persoanei verificate de reținerea calității de colaborator al Securității.

Potrivit acestei teze, pentru ca informațiile furnizate să nu fie luate în considerare este necesar ca, în mod cumulativ, datele puse la dispoziția Securității să fie cuprinse ”în declarații, procese-verbale de interogatoriu sau de confruntare” și ca acestea să nu se refere decât la ”cauza pentru care a fost cercetată, fie judecată și condamnată”. Respectivele condiții se referă la o situație de excepție – în care definiția enunțată de prima teză a articolului nu se aplică – și sunt, în consecință, de strictă interpretare și aplicare.

Temeiul legal al soluției instanței de recurs

Pentru toate aceste considerente, în temeiul prevederilor art. 496 alin. 1 cod proc. civilă, va dispune admiterea recursului declarat de recurentul-reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei nr.1825 din 18 mai 2017 pronunţată de Curtea de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Va fi casată sentinţa atacată şi rejudecându-se cauza, va fi admisă acţiunea cu consecinţa constatării calităţii pârâtului de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DECIDE:

Admite recursul formulat de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva sentinţei civile nr.1825 din 18 mai 2017 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a de contencios administrativ şi fiscal.

Casează sentinţa atacată şi, în rejudecare, admite acţiunea.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

Definitivă.

Pronunţată în şedinţă publică, astăzi, 21 noiembrie 2019.

Preşedinte	**Judecător**	**Judecător**
M. E. Grecu	A.F. Secreţeanu	D. G. Severin

Magistrat-asistent
A. I. Nechita

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA Contencios admin. şi fiscal
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
în dosarul acestei instanţe Nr. 830/2/2017
se legalizează de noi.

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. ...
scutit taxă ...în sumă de ...
GREFIER ŞEF

Definitiv

Red. AN/2ex
Jud. fond L.I.Gadi